

MATÈRIES DESTRESSES LINGÜÍSTIQUES, CIÈNCIES DE LA NATURALES, CIÈNCIES SOCIALS, MATEMÀTIQUES, EDUCACIÓ ARTÍSTICA.

EDAT: 5é (10-11 anys), 6é (11-12 anys), 1r ESO (12-13 anys)

OBJECTIUS DE LES FITXES DE TREBALL

Actualment hi ha molts aspectes del consum que, amb uns canvis senzills, poden tindre un gran impacte en el conjunt de la societat. La manera en què consumim recursos naturals i reutilitzem materials, com aprofitem els aliments o reciclem correctament són alguns exemples que ens haurien de portar a reflexionar si les nostres accions del dia a dia estan més o menys alineades amb el desenvolupament sostenible.

Perquè tots podem contribuir a la consecució del desenvolupament sostenible, és interessant que l'alumnat adquireisca nocions sobre el consum responsable per al seu dia a dia incloent-ho els dies especials, com ara quan mengen fora de casa. Amb esta proposta didàctica us proposem reflexionar sobre això, amb una celebració que agrada a tots: el berenar de fi de curs!

Mitjançant les diferents activitats, us guiarem en tot el procés d'adquisició d'hàbits sans i responsables relacionats amb el malbaratament alimentari, la seguretat i la higiene dels aliments, la generació de residus i l'ús de materials sostenibles per a transportar el menjar o estris.

Però abans de començar, no estaria bé saber el nivell de compromís que té el nostre alumnat amb el desenvolupament sostenible? Per a saber-ho, la primera activitat serà un test per parelles que us ajudarà a resoldre la gran pregunta: **Quin nivell de compromís té la nostra classe amb el desenvolupament sostenible?**

Treball individual:

Test per parelles. Grau de compromís amb el desenvolupament sostenible

Visionat del curtmetratge *L'últimàtum evolutiu*

Reflexionem: Homo consumus VS Homo responsabilis

En esta primera part individual us convidem a reflexionar sobre els hàbits de consum, analitzar les conseqüències d'un consum no responsable i proposar accions i conductes que podem canviar. Començarem amb un test per a mesurar el grau de compromís de la classe i seguirem amb un vídeo que de segur que us farà pensar. **Esteu preparats?**

1

Test de grau de compromís amb el desenvolupament sostenible

Els consumidors compromesos amb el desenvolupament sostenible són aquells que, a més de preocupar-se per qüestions com l'impacte que tenen les seues accions en altres persones i en el planeta, prenen decisions per a satisfer les seues necessitats sense comprometre els recursos i les possibilitats de generacions futures.

Però no us aclapareu! Hi ha accions tan simples i sàvies com ara aprofitar la llum natural per a il·luminar una habitació, i altres de més complexes i valentes com denunciar l'assetjament escolar.

Us proposem un test per parelles perquè l'alumnat observe la diversitat de temàtiques i qüestions que contribueixen al desenvolupament sostenible. I, a més, per a animar que continuen aprenent sobre el tema, podreu mesurar el grau de compromís de la vostra classe amb el desenvolupament sostenible. Les preguntes

s'han extret del joc de taula Sostenipoly, disponible en esta mateixa web. <https://teamconsum.consum.es/val/sostenipoly/>

Lliura a cada alumne/a una fitxa de treball per a l'aula perquè puguen omplir el test. Per a fer-ho més amé, la poden omplir utilitzant el mètode d'entrevista per parelles. Finalitzades totes les entrevistes, facilita'ls la taula de puntuació perquè cada alumne i alumna calcule, individualment, els punts obtinguts.

Taula per a observar el grau de compromís amb el desenvolupament sostenible

Pregunta	Valor de cada resposta		
1	a=0	b=5	c=10
2	a=5	b=0	c=10
3	a=10	b=0	c=5
4	a=0	b=10	c=5
5	a=10	b=0	c=5
6	a=5	b=0	c=10

Suma la puntuació de tots i dividix-ho entre el nombre d'alumnes de la classe per a obtenir el grau de compromís de la classe amb el desenvolupament sostenible, utilitzant l'escala de graduació següent.

Escala de graduació	
Valor	Resultat
De 0 a 4	Encara que el vostre grau de compromís amb el desenvolupament sostenible és un poc baix, no patiu, en les activitats que venen a continuació aprendreu un muntó de coses que de segur us ajudaran. I en el joc de taula Sostenipoly trobareu una infinitat d'idees amb accions senzilles per a contribuir en el vostre dia a dia amb el desenvolupament sostenible. Què espereu?
De 4 a 8	Es nota que us preocupeu pel desenvolupament sostenible... I si us animeu a conèixer un poc més sobre el tema? Esteu a un passet de ser consumidors compromesos, que a més de preocupar-se per les coses, passen a l'acció. En les activitats que vénen a continuació de segur que descobrireu com podeu continuar contribuint a aconseguir-ho. Som-hi!
De 8 a 10	Uooooh! La vostra manera de comprometre-us amb el desenvolupament sostenible és exemplar. Enhorabona, classe! Què us sembla si continueu descobrint coses noves amb les activitats que venen a continuació?

2

Visionat del curtmetratge *L'últimàtum evolutiu*

A continuació us proposem que vegeu el curt següent, que els ajudarà a reflexionar sobre la necessitat de comprometre's amb el desenvolupament sostenible, ja que s'hi mostra que, amb uns pocs gestos, es poden aconseguir grans canvis que beneficïen les persones i el planeta.

L'últimàtum evolutiu" (curtmetratge de Pablo Llorens de SETEM, 2009; 10:24 min.)
<https://www.youtube.com/watch?v=o-ttoYYQZZs>

Reflexionem: Homo consumus VS Homo responsabilis

Després del vídeo, plantejarem a l'alumnat el repte de comparar els nostres hàbits amb els de l'Homo consumus i l'Homo responsabilis que apareixen en el curt. Per a fer-ho, hauran de contestar de manera individual a les preguntes següents:

En què ens assemblem als protagonistes del vídeo?

Amb quin dels protagonistes ens identifiquem més?

Quina és la idea que vol transmetre el vídeo?

Quines conseqüències podria tindre actuar com estos personatges?

El vídeo acaba amb esta frase: "molta gent xicoteta, en llocs xicotets, fent coses xicotetes, pot canviar el món" Què podem fer nosaltres per a col·laborar?

Anirem arreglant en la pissarra les aportacions de l'alumnat, per a tancar finalment la dinàmica reflexionant sobre la necessitat de canviar els hàbits de consum, de ser més conscients de les nostres accions i de la capacitat que tenim les persones consumidores per a contribuir a la consecució del desenvolupament sostenible.

Treball en equip

Berenar de fi de curs

Trencaclosques: per un consum responsable

Campanya o eslògans per a fomentar el consum responsable i sostenible

En esta segona part treballarem en equips; us recomanem que ajunteu l'alumnat en grups de 4 o 5 de forma heterogènia. L'objectiu és que es mesclen, es relacionen amb companys i companyes amb qui no solen treballar, troben aspectes comuns o diferències, busquen estratègies de treball en equip per a coordinar-se, prendre decisions, repartir el treball...

Cada equip acabarà fent una proposta argumentada per al berenar de fi de curs. Quan tots els equips hagen exposat la seua, hauran de decidir entre tots quina serà la proposta final que plantejaríeu a l'equip directiu. Pot ser la d'un sol equip o bé crear un plantejament final que arreplegue les millors idees de cada grup.

Berenar de fi de curs. Grups base i equips d'experts

En l'activitat següent us proposem que plantegeu a l'alumnat que ja s'acosta el final de curs i seria una gran idea fer un berenar amb tots els companys i companyes de classe. Podeu llançar les preguntes següents:

Com organitzem la festa? Què necessitem per al nostre berenar? Quins aspectes hem de tindre en compte per a ser respectuosos amb altres persones i amb el planeta? Com podem evitar el malbaratament de menjar?

És clar que les respostes aniran orientades a preparar un berenar amb criteris sostenibles. Per a respondre totes i cada una d'estes preguntes, animarem l'alumnat a utilitzar la tècnica del trencaclosques, pròpia de l'aprenentatge cooperatiu.

La tècnica segueix l'estructura següent amb **grups base i equips d'experts**:

1. Dividim el contingut en quatre temes. Cada tema es treballarà en els equips d'experts.
2. Els quatre temes i equips d'experts seran: Reducció de residus. Seguretat i higiene alimentària. Control del malbaratament d'aliments. Receptari sa i sostenible.
3. Dividim la classe en grups base de 4 alumnes o més. Cada membre ha de decidir quin expert vol ser, tenint en compte que tots els grups base hauran de tindre almenys 1 expert de cada tipologia.

4. Es constituïxen els equips d'experts, amb els membres dels diferents grups base. El docent els facilitarà materials i recursos perquè es formen i s'especialitzen en els continguts assenyalats. Les conclusions a què arribe cada un dels equips d'experts es poden plasmar en una fitxa o un mural que preparen entre tots. Us en mostrem un exemple.

5. Una vegada els experts han acabat les seues investigacions i conclusions, tornen als grups base per a començar a preparar el berenar de fi de curs, posant en comú tot el que han après.

A continuació, us facilitem alguns materials que podeu proporcionar a l'alumnat en els grups d'experts, però sens dubte en la xarxa en trobareu un muntó més.

Exemples de berenars saludables i sostenibles:

<https://saposyprincesas.elmundo.es/consejos/alimentacion-ninos/consejos-para-hacer-un-picnic-saludable/> (de *Sapos y Princesas*)

<https://www.elherviderodeideas.com/2016/09/06/5-ideas-para-disfrutar-de-un-picnic-ecofriendly/> (del blog *El hervidero de ideas*)

Exemples de pícnic sense residus de la campanya Pícnic sense residus del Principat d'Astúries:

<https://www.youtube.com/watch?v=BETqvOFGhig>

<https://www.youtube.com/watch?v=k-VqtbapoZA>

<https://www.youtube.com/watch?v=w6SKxhbyC3o>

<https://www.youtube.com/watch?v=nGXqLGjgYNO>

Informació sobre el malbaratament d'aliments:

<https://www.youtube.com/watch?v=LeW6oKgU-5k> 1a setmana contra el malbaratament alimentari d'AECOC.

<https://www.youtube.com/watch?v=10rLMuVo1hQ> "Més aliment, menys malbaratament", del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació

Sobre seguretat i higiene dels aliments:

http://acsa.gencat.cat/es/Publicacions/consells_recomanacions/index.html de l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària

2

Campanya o eslògans per a fomentar el consum responsable i sostenible.

Per a esta activitat proposarem a l'alumnat que cree una campanya o un eslògan per a fomentar el consum responsable i sostenible quan mengem fora de casa. Per a esta tasca final us proposem que feu equips de 4 o 5 alumnes, per a posar en comú el que han après i pensar una forma original de compartir-ho, com l'aplicació gratuïta *Chatter Pix*.

Podeu saber-ne més sobre l'aplicació en este enllaç: <https://www.agorabierta.com/2014/05/chatter-pix-kids/>

Així doncs, els alumnes podran fotografiar els seus aliments o cistelles de berenar i animar-los, preparant eslògans senzills i gravant-los, arreglant tot el que han après en una campanya original que servirà d'exemple per a altres companys i companyes del centre.

En l'enllaç següent, podeu trobar un exemple de *Chatter Pix* sobre una tomaca animada que ens dona consells sobre com la podem consumir; esperem que servisca d'inspiració per al vostre alumnat. <https://www.youtube.com/watch?v=EbbGz0xQgHc>

Menjar fora de casa

Berenar sostenible per a fi de curs

Orientacions per a docents

Una altra opció seria dissenyar *hashtags* o il·lustracions amb missatges originals per a la campanya, que es poden plasmar en un mural per a exposar-lo el dia del berenar de fi de curs.

Menjar fora de casa

Berenar sostenible per a fi de curs

Orientacions per a docents